

Ποια περίοδο ονομάζουμε Μεσαίωνα;

Μεσαίωνα ονομάζεται η χρονική περίοδος της Ευρωπαϊκής ιστορίας, από τον 5ο μέχρι το 15ο αιώνα μ.Χ.. Ξεκίνησε με την κατάρρευση του Δυτικού Ρωμαϊκού Κράτους (476 μ.Χ.).

Πού στηριζόταν η οικονομία τον Μεσαίωνα;

Κατά το Μεσαίωνα η οικονομία ήταν αγροτική, δηλ. στηριζόταν στη γεωργική παραγωγή. Επομένως, όσο περισσότερη γη κατείχε κάποιος, τόσο πιο πλούσιος και ισχυρός ήταν.

Ποιοι παράγοντες συντέλεσαν στην καθιέρωση της φεουδαρχίας;

α) Η ανασφάλεια που κυριαρχούσε στην Ευρώπη μετά τις βαρβαρικές επιδρομές και την κατάρρευση του ρωμαϊκού κράτους συντέλεσε, ώστε πολλοί ελεύθεροι άνθρωποι που δεν είχαν τα αναγκαία για την επιβίωση τους να επιζητούν την προστασία των αρχόντων, δηλ. των ισχυρών γαιοκτημόνων. Οι τελευταίοι ζητούσαν ως αντάλλαγμα από τους πρώτους διάφορες υπηρεσίες και την αφοσίωσή τους.

β) Παρόμοια πρακτική ακολούθησαν και οι μικροϊδιοκτήτες, οι οποίοι παραχωρούσαν τη γη τους στον άρχοντα, διατηρώντας όμως το δικαίωμα να την καλλιεργούν καταβάλλοντας του και ορισμένα τέλη. Ο άρχοντας με τη σειρά του εξασφάλιζε την παραγωγή τους από σκόπιμη καταστροφή, αρπαγή ή λεηλασία.

γ) Εξάλλου, ο βασιλιάς και άλλοι ισχυροί άνδρες, κάτοχοι μεγάλων εκτάσεων γης, είχαν αποκτήσει τη συνήθεια να συγκεντρώνουν γύρω τους ομάδες πιστών και ελεύθερων ανθρώπων, δηλ. υποτελών, τους οποίους αντάμειβαν για τις υπηρεσίες τους με παραχωρήσεις γης και προνόμια.

δ) Τις παραπάνω τάσεις ενίσχυε η εξασθένηση της κρατικής εξουσίας κατά τον 8ο αιώνα.

Τι ήταν η φεουδαρχία; Τι ήταν το φέουδο; Τι ήταν η τελετή περιβολής;

Φεουδαρχία ήταν το κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό σύστημα που επικράτησε στην Ευρώπη ανάμεσα στον 8ο και 13ο αιώνα. Στο σύστημα αυτό οι ιεραρχικά ανώτεροι άρχοντες παραχωρούσαν σε άλλους ευνοούμενους υποτελείς τους (βασάλους) εκτάσεις γης, για τις οποίες απαιτούσαν ως αντάλλαγμα πίστη, υποτέλεια και διάφορες υπηρεσίες, ενώ ανέλαβαν την υποχρέωση να τους παρέχουν προστασία και κάθε είδους βοήθεια.

Ποιες κοινωνικές τάξεις διακρίνονται στη φεουδαρχική κοινωνία;

- τους ανθρώπους της προσευχής (κληρικούς και μοναχούς),
- τους ανθρώπους του πολέμου (άρχοντες) και
- τους ανθρώπους της εργασίας.

Ποια ήταν η πυραμίδα της φεουδαρχικής κοινωνίας;

α) Στην κορυφή της κοινωνικής πυραμίδας ήταν ο βασιλιάς.

β) Οι άμεσοι υποτελείς του (δούκες, κομήτες, βαρώνοι, μαρκήσιοι κ.ά), που ήταν συγχρόνως και φεουδάρχες, αποτελούσαν την αριστοκρατία.

γ) Από αυτούς εξαρτιόνταν οι κατώτεροι υποτελείς, οι οποίοι έπαιρναν επίσης γη ως αντάλλαγμα για τις υπηρεσίες τους.

δ) Το υπόλοιπο τμήμα της κοινωνικής πυραμίδας συγκροτούσαν:

οι ελεύθεροι γεωργοί, που ήταν μικροϊδιοκτήτες,

οι πάροικοι που αποτελούσαν την πλειονότητα των αγροτών και απολάμβαναν μια περιορισμένη ελευθερία (ήταν δεμένοι με τη γη, κατέβαλλαν φόρο στο φεουδάρχη της περιοχής και δεν μπορούσαν να παντρευτούν χωρίς την άδειά του)

και, τέλος, οι δούλοι (κυρίως ξένοι αιχμάλωτοι πολέμου) που χαρακτηρίζονταν από νομική άποψη ως κινητά αντικείμενα.

Πώς από τη φεουδαρχία προέκυψαν τα σύγχρονα κράτη;

Το φεουδαρχικό σύστημα είχε ως συνέπεια τον κατακερματισμό της κρατικής εξουσίας σε μικρότερα ή μεγαλύτερα φέουδα που αποτελούσαν συχνά πραγματικές ηγεμονίες. Από τις ηγεμονίες αυτές συγκροτήθηκαν αργότερα ενιαίες επικράτειες που ως ένα βαθμό αντιστοιχούν στα σημερινά κράτη της Αγγλίας, της Γαλλίας και της Γερμανίας. Επειδή κάθε φέουδο αποτελούσε ουσιαστικά ένα μικρό κράτος, αυτό είχε ως αποτέλεσμα αποτέλεσμα την πολυδιάσπαση της κρατικής εξουσίας και τους συνεχείς πολέμους μεταξύ των φεουδαρχών. Ωστόσο με την πάροδο του χρόνου τα κρατίδια αυτά συνενώθηκαν, αποτελώντας την αρχή των σύγχρονων κρατών της Γαλλίας, της Γερμανίας και της Αγγλίας. Συγκεκριμένα:

α) Το 987 ένας Γάλλος δούκας, ο Ούγος Καπέτος, κυριάρχησε στη Γαλλία και στέφθηκε βασιλιάς.

β) Στη Γερμανία ο Όθων ο Α΄ στέφθηκε αυτοκράτορας το 962 και ίδρυσε την Αγία Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία του Γερμανικού Έθνους.

γ) Στην Αγγλία ο Γουλιέλμος, δούκας της Νορμανδίας, κατέκτησε τη χώρα και κατέλαβε το 1066 το θρόνο (Γουλιέλμος ο Κατακτητής).